

SO51 Et mere selvstændigt liv med handicap

Baggrund

Med dette forslag om indsatserne 'Bedre overgang til voksenlivet' og 'Intensiv træning i at bo selv' intensiveres støtten i en betydningsfuld livsperiode, så flere unge voksne med handicap kan få mulighed for at leve et mere selvstændigt liv.

Over en periode på 7 år, har der været en fordobling i andelen af 15-årige, der får en psykiatrisk diagnose, herunder diagnoser inden for autismspekteret (8,9 pct. i 2017 mod 4,4 pct. i 2010). Denne stigning er også tydelig i Københavns Kommune, hvor betydeligt flere unge voksne har funktionsnedsættelser, der gør det svært at deltage i skole- og uddannelse og sociale aktiviteter, samt finde fodfæste i egen bolig og i beskæftigelse. Det har høje omkostninger for både borgere såvel som kommune.

Forslaget er en del af en samlet social investeringsplan, der er udarbejdet på initiativ af Socialborgmesteren

Indhold

En diagnose inden for autismspekteret sætter på forskellig vis og i varierende grad begrænsninger for at leve et selvstændigt liv. Derfor rummer forslaget to indsatser.¹

Indsats 1 retter sig mod unge voksne, som har behov for ekstra støtte for at komme i gang med et selvstændigt voksenliv, mens indsats 2 er målrettet borgere, der bor på et midlertidigt botilbud, og som med en mere intensiv botræningsindsats kan forkorte deres ophold, og hurtigere få mulighed for at leve et mere selvstændigt liv i egen bolig. Målgruppen for begge indsatser er hovedsageligt unge voksne med en diagnose inden for autismspekteret. Derudover omfatter indsats 2 også borgere med erhvervet hjerneskade samt borgere med let retardering. Der er i alt 137 midlertidige botilbudspladser til denne målgruppe.

Målgruppen for indsats 2 er borgere i midlertidige botilbud, som har et noget større støttebehov sammenlignet med målgruppen for indsats 1, der bor i eget hjem eller hos deres forældre. Formålet med begge indsatser er at støtte en række borgere bedre til en hurtigere udvikling mod at leve et liv i egen bolig, samt have tilknytning til uddannelse og beskæftigelse.

Indsats 1 - Bedre overgang til voksenlivet

Ved at investere i en bedre overgang til voksenlivet, vil livskvalitet, trivsel og udvikling for de berørte borgere stige, ligesom det kan forebygges, at borgeren senere får brug for en mere omfattende foranstaltning, herunder botilbud.

Indsatsen er tiltænkt unge mellem 17,5 og 25 år, der typisk vil have haft et kontaktpersonforløb i Borgercenter Handicaps "Familiehuset" eller været i dagbehandling, ligesom deres forældre kan have fået hjælp til at yde den unge særlig støtte frem til det 18. år. Derudover vil også unge voksne, der ikke tidligere har modtaget indsatser i Socialforvaltningen, kunne tilbydes hjælp. Unge, hvis problemer særligt bliver tydelige ved tærsklen til voksenlivet.

Erfaringsmæssigt ved vi, at det for mange unge med forstyrrelser inden for autismspekteret, er u hensigtsmæssigt, at en række støttemuligheder og hjælp ophører,

---

¹ I Tema 3 er indlagt intensive botræningsforløb for borgere på midlertidige botilbud (SEL §107) for målgrupperne udsatte og psykiatri, samt for borgere på længerevarende botilbud (SEL §108) for målgrupperne borgere med handicap samt udsatte og psykiatri. I tema 6 er der indlagt intensive botræningsforløb for borgere med handicap på midlertidige botilbud (SEL §107). Hvis der ikke afsættes midler til tema 6, vil de midler, der eventuelt afsættes til botræningsindsatser under tema 3, dog også gå til borgere med handicap på midlertidige botilbud efter SEL §107.

når de fylder 18 år. På dette tidspunkt er de ofte stadig hjemmeboende og har ikke fået solidt fodfæste i uddannelse eller på arbejdsmarkedet. Når støtte og hjælp ophører, før de selv kan varetage kravene i voksenlivet, er risikoen stor for udvikling af følgetilstande som angst, depression, selvskade og social isolation. Det begrænser de unges tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked, og deres evner til at administrere de økonomiske og praktiske krav, forbundet med en selvstændig bolig.

Med dette budgetforslag udvides mulighederne for at give unge voksne med handicap støtte til at udvikle færdigheder til at leve et mere selvstændigt liv i egen bolig og med tilknytning til uddannelse og beskæftigelse. Med forslaget kan flere unge profitere af fortsat individuel støtte efter et gruppeforløb, og eventuelt et øget antal individuelle støtte timer, der samlet set ruste dem til at træde ind i et mere selvstændigt voksenliv og en hverdag, som de selv er herre over. Samtidig kan det bidrage til at modvirke en stigning i kommunens omkostninger, der ligger ud over den almindelige demografiske udvikling i København.

Socialforvaltningen kan med indsatsen tilbyde unge voksne med handicap en mere helhedsorienteret støtte, der bygger videre på den nye lovgivning om en koordineret ungeindsats. Derudover understøtter budgetforslaget et forslag om lovændring i lov om social service om forberedelse af overgangen til voksenlivet for unge med varig og betydelig nedsat funktionsevne, som forventes at træde i kraft 1. januar 2021.

Konkret vil de unge blive tilbudt et individuelt støtteforløb med afgrænsede formål og tidshorisont, der fastlægges og løbende tilpasses den unges behov. Derudover vil flere kunne deltage i gruppeforløb og kurser, ligesom der kan udvikles og tilbydes forløb, der henvender sig både til de unge og deres forældre. Hvis der afsættes midler, ansættes der seks nye pædagoger og en psykolog, der skal levere indsatsen ift. de unges forskellige behov for støtte. Der vil udover lønninger være udgifter til løbende koncept- og kompetenceudvikling. Hver pædagog kan have ca. 8-10 forløb samtidig, af ca. 6 måneders varighed.

Indsats 2 – Intensiv træning i at bo selv

Borgere med handicap visiteres til et midlertidigt botilbud, når de har brug for støtte til at lære at bo selvstændigt. Det kan fx være støtte til at lære at vaske tøj, gøre rent, lave mad, stå op om morgenen, eller at fastholde uddannelse, beskæftigelse og forvalte egen økonomi omkring en bolig og hverdag. Indsats 2 er målrettet borgere på 137 specifikke midlertidige botilbudspladser, hvor der er borgere med et stort potentiale for hurtigere at blive selvstændige og klar til at bo i egen bolig, hvis de får en mere intensiv botræning.

Socialforvaltningens Borgercenter Handicap vurderer, at opholdslængden for en borger på et midlertidigt botilbud kan reduceres fra gennemsnitligt 4,9 år til 3 år, hvis der skrues op for 'Ansigt til Ansigt' (ATA) timerne, hvor der gives botræning med borgeren. Konkret skal antallet af timer fordobles, så en borger går fra at modtage fire ATA-timer til otte timer ATA-timer ugentligt.

Forslaget ligger i tråd med det arbejde, Socialforvaltningen igangsatte i efteråret 2019 som et led i investeringsforslaget *Øget fokus på udvikling af egenmestring hos borgere i midlertidige botilbud*. Her blev der primært givet midler til kompetenceudvikling og supervision, så medarbejderne blev rustet til at arbejde med en forløbsbaseret indsats og best practice ift. botræning. Det er en pædagogisk og rammesættende tilgang, hvor de enkelte faser tilrettelægges med hensyn til borgernes individuelle behov og kompetencer. Metoden bygger på gode erfaringer fra andre kommuner, og arbejdet bliver løbende evalueret, så der kan ske en udbredelse af særligt gavnlige tilgange (best practice), der medvirker til at skabe større selvstændighed hos borgerne og 'øget flow' på de midlertidige botilbud.

Socialforvaltningen har allerede gode erfaringer med det øgede fokus på egenmestring hos borgere i midlertidige botilbud, og vil med dette budgetforslag sætte yderligere skub i udviklingen ved at øge antallet af timer, medarbejderne botræner med borgerne (ATA-timerne), så flere borgere får mulighed for hurtigere at blive parate til at flytte i egen bolig og klare livet her på egen hånd eller med mindre støtte.

Forventet effekt og opfølgning

Indsats 1: Investeringen vil årligt styrke ca. 80-100 unges kompetencer, typisk i forbindelse med at de flytter hjemmefra, til at leve et mere selvstændigt liv i egen bolig, og til at være i uddannelse og beskæftigelse.

Indsats 2: Forslaget forventes at betyde, at ca. 20 flere borgere årligt bliver klar til at flytte i egen bolig. I dag flytter ca. 30 borgere ud af et midlertidig botilbud årligt, med dette forslag vil antallet kunne øges til ca. 50 borgere årligt. Derudover er det hensigten med forslaget, at borgerne får bedre livsfærdigheder hele livet og bedre muligheder for at bo i egen bolig, samt, at de unge og deres pårørende bliver mere tilfredse med den leverede hjælp. Når de unge bliver i stand til at bo i en selvstændig bolig, og oplever boligen som en fast og tryk base, vurderes det at styrke muligheden for, at borgeren kan fastholde en tilknytning til uddannelse og beskæftigelse.

Der vil ske opfølgning på aktivitetsniveau, hvilket uddybes i et notat, der går på tværs af investeringspakken.

Økonomi

Tabel 1 - Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr., 2021 p/l)	Styrings- område	2021	2022	2023	2024	2025	I alt
Indsats 1: 6 pædagog årsværk	Service	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300	16.500
Indsats 1: Koncept- og kompetenceudvikling	Service	500	500	500			1.500
Indsats 1: 1 psykolog årsværk	Service	600	600	600	600	600	3.000
Indsats 2: Personaleudgifter til øget botræning for 137 pladser	Service	7.900	7.900	7.900	7.900	7.900	39.500
Udgifter i alt (netto)		12.300	12.300	12.300	11.800	11.800	60.500

Indsats 2: Den økonomiske udgift ved indsats 2 svarer til ekstra lønudgifter for de pædagogiske medarbejdere, der skal levere de fire ekstra botræningstimer til hver borger ugentligt. Botræningstimerne leveres som en overbygning på det almindelige pædagogiske arbejde, så midlerne går til en opnormering af tilbuddenes lønbudgetter.

Risikovurdering og proces

Det er generelt en udfordring, at der er mangel på billige almene boliger, som unge på kontanthjælp kan betale. Dette giver en risiko for, at de unge ikke har en bolig at flytte ud i, når de er klar. Socialforvaltningen følger løbende kapaciteten af billige almene boliger, og har fokus på, at unge fra de midlertidige botilbud kan tilbydes en egnet bolig, når de er klar til at flytte for sig selv.

Tabel 2 - Udgifter til finansposter:

(1.000 kr., 2021 p/l)	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ Udgift (I/U)	2021	2022	2023	2024	2025	I alt
Indsats 1: 6 pædagog årsværk	SUD	3220 - Borgere med handicap	U	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300	16.500
Indsats 1: Koncept- og kompetenceudvikling	SUD	3220 - Borgere med handicap	U	500	500	500			1.500
Indsats 1: 1 psykolog årsværk	SUD	3220 - Borgere med handicap	U	600	600	600	600	600	3.000
Indsats 2: Personaleudgifter til øget botræning for 137 pladser	SUD	3220 - Borgere med handicap	U	7.900	7.900	7.900	7.900	7.900	39.500
Udgifter i alt				12.300	12.300	12.300	11.800	11.800	60.500

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel og adresse

Bydele

Bydækkende? X									
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/kgs. Enghave	Valby	Amager Øst			Udenbys		
Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse	Amager Vest					
Adresse og matrikelnummer									